

nämndaren

TIDSKRIFT FÖR MATEMATIKUNDERVISNING

2011:1

Om omslagsbilden: Helande

När jag var ung och nyutbildad skulle man inte göra symmetriska bilder. Symmetri är onaturligt, det finns varken hos växter, djur eller människor, påvisade man – och ändå är hela universum uppbyggd av symmetrier. Visserligen inte exakt symmetri men nästan exakt, en mängd små brutna symmetrier tillkommer.

Egendomliga konstregler har man varit med om förut. Under 1700-talet uttalade sig Joshua Reynolds, chefen för Englands Konstakademi i London, om färg i bildkompositioner. Bland annat predikade han att blå färg endast kunde användas som bakgrundsfärg, förmodligen för att luftperspektivet fungerar så, blått och ljust far in i bildrummet. Thomas Gainsborough, en samtida stor engelsk målare svarade omedelbart med *The Blue Boy* som har den blå gestalten alldeles i förgrunden. Bilden blev mycket uppskattad och såldes senast 1921 till USA för 640 000 dollar vilket i dagens värde motsvarar ca 54 miljoner kronor. Så visst kan man bryta mot "regler".

Jag har gjort många bilder med symmetri, men inte alltid symmetriska till 100%. Förmodligen därför att jag tycker att rytmen är så viktig. Med rytm menar jag när liknande, men för den skull inte identiska moment, upprepas periodiskt. En för mig mycket viktig kompositionsfaktor.

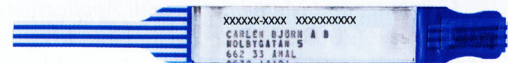
Så till omslagsbilden *Helande*. Det enda som bryter den från en absolut spegelsymmetri

är min logotyp under "operationsbordet". Jag skriver operationsbordet för bilden ingår i en svit av fem bilder som har ett sjukdomsförlopp som inspirationskälla. Under sensommaren 2007 upptäckte man en stor tumör i min vänstra njure vilket hos mig resulterade i stor oro. Då kom snart bilden *Sjunkande* med sina SOS-signaler, därefter *Oroande*, *Förberedande*, *Helande* och *Stigande*. (Se bilderna på nästa sida).

I bild nr 1 *Sjunkande*, syns ett strålknippe av ljus illustrerande SOS-signalen, vilken består av tre korta, tre långa och tre korta markeringar, antingen som ljud eller som ljus.

Ängslan och oron visas i bild nr 2 *Oroande*. Så småningom efter många provtagningar och datortomografiundersökningar, bild 3 *Förberedande*, blev det operation där min vänstra njure inklusive tumör avlägsnades.

Under tiden före och under operation blev jag också behandlad med healing. Det var en konstnär i min vänkrets som utförde den, bild 4 *Helande*. Den lodräta strålen symboliserar både

healingen och kirurgens kniv. De blå banden i bilden associerar till det identitetsband man får runt handleden vid operation.

Joshua Reynolds: 1723–1792. Självporträtt.

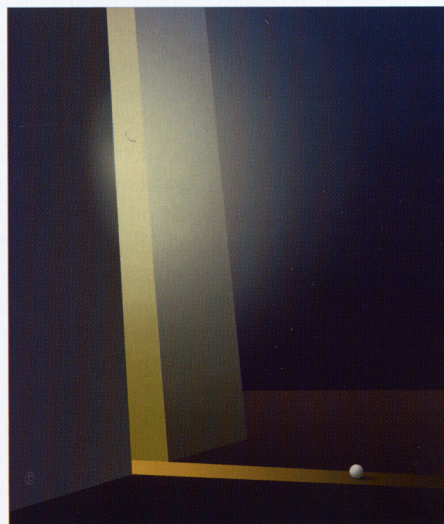
Thomas Gainsborough 1727–1788. "The Blue Boy"

Sista bilden, nr 5 *Stigande*, är motsatsen till *Sjunkande*. Nu har det gått bra och jag är där på väg att friskna till. Samtliga bilder i denna svit med undantag av nr 2 *Oroande* är symmetriskt uppbyggda. Mer om min produktion, inklusive flera axiellt symmetriskt eller nästan symmetriskt uppbyggda målningar samt lite om de tekniker jag använder hittar du på min webbplats www.bjorn-carlen.se.

Björn Carlén

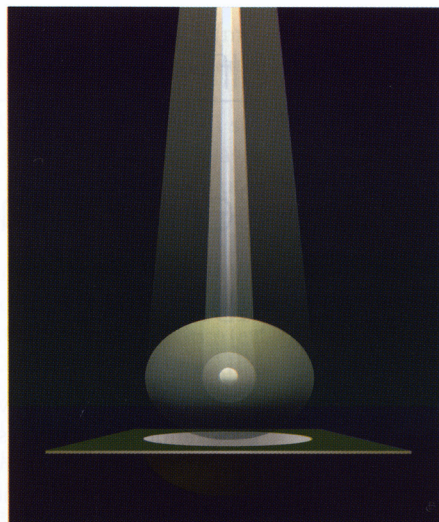

1.

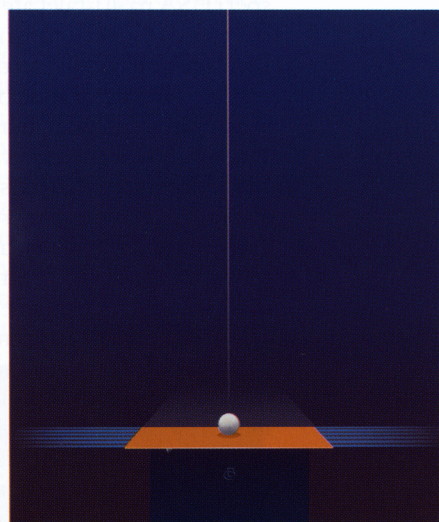

2.

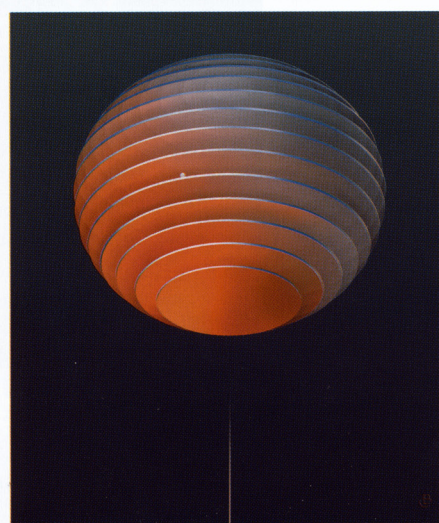
- 1. *Sjunkande*, 63 x 54 cm
- 2. *Oroande*, 63 x 54 cm
- 3. *Förberedande*, 63 x 54 cm
- 4. *Helande*, 63 x 54 cm
- 5. *Stigande*, 63 x 54 cm

3.

4.

5.